ATENEUM

Teatr im. Stefana Jaracza

Anthony Shaffer

DETEKTYW

Dyrektor Naczelny i Artystyczny
Janusz Warmiński

Anthony Shaffer

DETEKTYW

(SLEUTH)

Tłumaczenie: Cecylia Wojewoda

OSOBY:

Andrew Wyke	—	Leonard Pietraszak
Milo Tindle	—	Krzysztof Kolberger
Inspektor Doppler	—	Jerzy Kowalski
Detektyw Sierżant Tarrant	—	Marcin Kamiński
Posterunkowy Higgs	—	Józef Krawczyk

Reżyseria
Janusz Warmiński

Scenografia
Marcin Stajewski

Asystent scenografa
Ewa Sowińska

13

Premiera w czerwcu 1992
Ósma premiera w sezonie 1991/1992

Detektyw jest najbardziej znaną sztuką Anthony'ego Shaffera – nazwana została przez krytykę – najgenialniejszą grą kryminalną wszechczasów. Posiada wszystkie elementy najwyższej klasy „thrillera" – składa się na to przede wszystkim świetnie skonstruowana intryga: nie wzbudzająca żadnych podejrzeń, zapierająca dech, poprowadzona niezwykle pomysłowo i zręcznie. Akcja – ekscytująca, pełna nagłych i niespodziewanych zwrotów – obfituje w mnóstwo niespodzianek i tzw. angielskiego suspensu – a na koniec zdumiewa niekonwencjonalnym rozwiązaniem. *Detektyw* jest nie tylko zwykłą historią kryminalną – jest także znakomitą parodią stylu powieści Agathy Christie. Autor, wykorzystując do końca bezlitosne prawa rządzące tym gatunkiem, nie pominąwszy charakterystycznej konstrukcji i niezbędnego „czarnego humoru" – porusza dodatkowo jeszcze dramatyczny problem między dwoma mężczyznami. W konsekwencji, obok klasycznej „kobry" Shaffer przedstawia subtelne, psychologiczne studium starzejącego się mężczyzny, opętanego obsesją seksualną i nieopanowaną zazdrością.

Prapremiera *Detektywa* odbyła się 12 lutego 1970 roku w St. Martin Theatre w Londynie, w reżyserii Clifforda Williamsa z Anthony Quaylem i Keithem Baxterem w rolach głównych. Krytyka była zachwycona przedstawieniem, które przez wiele lat nie schodziło z afisza. Zostało ono przeniesione w tej samej obsadzie na Broadway, gdzie także osiągnęło olbrzymi sukces. W rezultacie *Detektyw* pojawił się na wielu scenach świata. Doczekał się również ekranizacji. Joseph L. Mankiewicz zrealizował na podstawie scenariusza Shaffera film z Laurencem Olivierem i Michaelem Caine.

Opracowano na podstawie angielskiego wydania „Detektywa", Londyn 1973 r. (Calder & Boyars LTD 18 Brewer Street London W1)

Redakcja i tłumaczenie Beata Soboń.
Opracowanie graficzne Marcin Stajewski.

Anthony Shaffer ukończył Cambridge w 1950 roku. W czasie studiów wydawał gazetę „Granta". Przez pewien czas praktykował jako adwokat, później postanowił zostać dziennikarzem. Pisał teksty o charakterze wyraźnie komercyjnym, ale także zajmował się pracą naukową. Jest autorem wielu sztuk telewizyjnych, jak: *Pig in the Middle, The Savage Parade,* **a także scenariuszy do filmów,** m.in. *Fourbush and the Penguins, Frenzy* **Alfreda Hitchcocka czy ostatniego filmu Agathy Christie** *Śmierć na Nilu* (*Death on the Nile*) **oraz adaptacji sztuk swojego brata Petera Shaffera** – *Czarnej komedii* (*Black Comedy*) i *Play With A Gypsy*.

Detektyw to nie tylko kryminał – istotne jest w tej historii „kto" zabił, ale też „kogo" i „jak". Wspaniała zabawa. Na naszych oczach Olivier stwarza cudowny i niepowtarzalny świat magii teatru.

Vincent Canby
New York Times

Cud, niesamowite połączenie wielu osobowości w jednej – zwycięstwo tysięcy kombinacji.

Paul D. Zimmerman
Newsweek

Druzgocące zaskoczenie, napięcie osiąga szczytu. Rozrywka na najwyższym poziomie. Wspaniałe przedstawienie.

William Wolf
Cue Magazine

Pan Shaffer jest geniuszem pomysłu i dowcipu – a także biegłym mistyfikatorem, któremu wierzymy, choć kłamie nam bezczelnie prosto w oczy.

John Barber
Daily Telegraph

Laurence Olivier i Michael Caine
Zdjęcia pochodzą z angielskiego wydania „Detektywa" – z filmu Josepha L. Mankiewicza

PONADTO W REPERTUARZE TEATRU

ZEMSTA – Aleksander Fredro, reżyseria – Gustaw Holoubek, scenografia – Marcin Stajewski
BURZA – William Shakespeare, tłumaczenie – Stanislaw Barańczak, reżyseria – Krzysztof Zaleski, scenografia – Wiesław Olko, muzyka – Jerzy Satanowski
POLOWANIE NA KARALUCHY – Janusz Głowacki, reżyseria – Laco Adamik, scenografia – Barbara Kędzierska
MAZEPA – Juliusz Słowacki, reżyseria – Gustaw Holoubek, scenografia – Marcin Stajewski

SCENA 61

BREL – tłumaczenie – Wojciech Młynarski, scenariusz – Wojciech Młynarski, Emilian Kamiński, opracowanie muzyczne – Janusz Stokłosa, choreografia – Janusz Józefowicz, scenografia – Marcin Stajewski
WYSOCKI – tłumaczenie – Michał B. Jagiełło, Wojciech Młynarski oraz Andrzej Bianusz, Andrzej Jarecki, scenariusz – Irena Lewandowska, Wojciech Młynarski, dekoracje – Marcin Stajewski, kostiumy – Krystyna Zachwatowicz, opracowanie muzyczne – Janusz Stokłosa, Tadeusz Suchocki, choreografia – Janusz Józefowicz
BURZLIWE ŻYCIE LEJZORKA – Ilia Erenburg, tłumaczenie – Maria Popowska, adaptacja – Katarzyna Sobol, Maciej Wojtyszko, teksty piosenek – Maciej Wojtyszko, reżyseria – Maciej Wojtyszko, Waldemar Śmigasiewicz, scenografia – Antoni Poroś, muzyka – Jerzy Derfel, choreografia – Tadeusz Wiśniewski
KOSMOS – Witold Gombrowicz, adaptacja i reżyseria – Andrzej Pawłowski, scenografia – Marcin Stajewski
ZWIERZENIA SŁUŻKI ZERLINY – Hermann Broch, tłumaczenie – Anna Maria Linke, adaptacja i reżyseria – Kazimierz Kutz, scenografia – Marcin Stajewski
KSIĘGA CZASU – Bruno Schulz, adaptacja i reżyseria – Andrzej Pawłowski, scenografia – Marcin Stajewski, muzyka – Wojciech Borkowski

SCENA NA DOLE

HEMAR – scenariusz Wojciech Młynarski, Rudolf Gołębiowski, reżyseria – Wojciech Młynarski, choreografia – Janusz Józefowicz, kierownictwo muzyczne – Janusz Stokłosa, scenografia – Marcin Stajewski, kostiumy – Małgorzata Blikle
RECITAL WOJCIECHA MŁYNARSKIEGO, przy fortepianie Jerzy Derfel
TUWIM – KABARET – scenariusz i reżyseria – Jan Kamieński, scenografia – Jan Maria Nowak, kierownictwo muzyczne – Wojciech Borkowski, choreografia – Emil Wesołowski, aranżacja – Piotr Hertel, Wojciech Borkowski

Skład i łamanie „Radius" ul. Wilcza 35/41 tel. 20-40-17
Druk Inter-Graf ul. Emilii Plater tel. 20-92-81